

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ПРАВА ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
_____ 2023 року,
Протокол № _____

Ректор, голова вченої ради
університету, доктор юридичних
наук, професор

_____ Олег
ОМЕЛЬЧУК

_____ 2023 року
М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«КРИМІНОЛОГІЯ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право**

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни		2
2.	Заплановані результати навчання		4
3.	Програма навчальної дисципліни		6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни		9
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	9
	4.2.	Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять	10
	4.3.	Завдання для самостійної роботи студентів	10
	4.4.	Індивідуальні завдання	12
5.	Методи навчання та контролю		13
6.	Схема нарахування балів		13
7.	Рекомендована література		16
	7.1.	Основні джерела	16
	7.2.	Допоміжна література	17
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		21

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	08 Право
2.	Код і назва спеціальності	–	081 Право
3.	Назва спеціалізації	–	Право
4.	Назва дисципліни	–	Кримінологія
5.	Тип дисципліни	–	вибіркова
6.	Код дисципліни	–	В.081.Б.6.1
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	третій
10.	Семестр	–	шостий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3/90
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	34
	% від загального обсягу	–	38
	лекційні заняття (годин)	–	18
	% від обсягу аудиторних годин	–	20
	семінарські заняття (годин)	–	16
	% від обсягу аудиторних годин	–	18
	самостійна робота (годин)	–	56
	% від загального обсягу тижневих годин:	–	62

аудиторних занять	–	2
самостійної роботи	–	3,2
3) заочна форма навчання:		
аудиторні заняття (годин)	–	
% від загального обсягу	–	
лекційні заняття (годин)	–	
% від обсягу аудиторних	–	
годин		
семінарські заняття (годин)	–	
% від обсягу аудиторних	–	
годин		
самостійна робота (годин)	–	
% від загального обсягу	–	
тижневих годин:		
аудиторних занять	–	
самостійної роботи	–	
12. Форма семестрового	–	залік
контролю		
13. Місце дисципліни в логічній		
схемі:		
1) попередні дисципліни	–	ОП.081.Б.8 Кримінальне право; В.081.Б.4.4 Загальна і професійна психологія
2) супутні дисципліни	–	В.081.Б.7.5 Судова медицина та психіатрія;
3) наступні дисципліни	–	В.081.Б.7.3 Кримінально-виконавче право
14. Мова вивчення дисципліни	–	українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 13. Здатність до міжособистісної взаємодії. СК 12. Здатність до організації та управління процесами антикриміногенного характеру. СК 15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів із надання антикриміногенної допомоги та соціальних послуг для виконання завдань професійної діяльності.
Програмні результати навчання	ПР 03. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження. ПР 04. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи антикриміногенних заходів. ПР 11. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, криміногенний стан певних категорій населення. ПР 24. Надавати консультації щодо можливих способів здійснення та захисту прав та інтересів особи у сфері протидії злочинності, вести формальну і неформальну бесіду з проблем антикриміногенного впливу.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання (здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)	
1.1) відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату;	
1.2) називати закони, що регулюють правовідносини, які виникають у процесі протидії злочинності у різних її проявах;	
1.3) знати поняття та структуру злочинності, її основні детермінанти, засоби протидії;	
1.4) характеризувати особливості використання засобів протидії окремим видам злочинності;	
1.5) визначати роль державних і недержавних органів, що здійснюють протидію злочинності.	
2. Розуміння (здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)	
2.1) пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають сутність і природу злочинності, механізм її утворення;	
2.2) визначати специфіку законодавства у сфері реалізації державної політики, спрямованої на протидію злочинності;	
2.3) характеризувати особливості регулювання суспільних відносин у сфері профілактики злочинності;	
2.4) встановлювати механізм реалізації антикримінальної політики	

держави;
2.5) характеризувати основні соціальні процеси, які виступають у якості причин та умов злочинності взагалі та окремих її видів.
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) аналізувати сучасні проблеми протидії злочинності в Україні;
3.2) віднаходити шляхи вирішення проблем, що можуть виникнути при реалізації державної антикримінальної політики;
3.3) аналізувати статистичні данні, що стосуються основних показників злочинності;
3.4) Здійснювати порівняльний аналіз механізмів протидії злочинності в Україні із відповідною практикою в зарубіжних країнах;
3.5) скласти зразки анкет, що застосовуються під час проведення кримінологічних досліджень.
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) виділяти головні положення (завдання, пропозиції, оцінки тощо), викладені в нормативно – правових актах, що стосуються заходів протидії злочинності;
4.2) порівнювати різні види злочинності відповідно до запропонованих критеріїв;
4.3) аналізувати наслідки неефективності законодавства у сфері протидії злочинності
4.4) обчислювати співвідношення показників рівня, структури, динаміки окремих видів злочинності;
5.5.) класифікувати суб'єктів профілактичної діяльності залежно від напрямів заходів протидії злочинності, що вживаються ними
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) аргументувати потребу здійснення аналізу окремих показників злочинності, що складають статистичну картину злочинності взагалі;
5.2) пропонувати зміни до чинних актів у сфері реалізацію державної антикримінальної політики;
5.3) встановлювати механізм ефективного застосування заходів анти кримінального характеру;
5.4) пояснювати порядок досягнення позитивної динаміки окремих видів злочинності;
5.5) узагальнювати механізм діяльності суб'єктів профілактичної діяльності
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) порівнювати способи реалізації антикримінальної політики держави;
6.2) узагальнювати правові вчення про засоби ефективної протидії злочинності;
6.3) узагальнювати правове значення адміністративно-правових на

соціально-виховних засобів профілактичної та каральної діяльності для антикримінальної політики України;
6.4) узагальнювати нормативно-правовий інструментарій протидії окремим видам злочинності
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) розробляти проекти нормативно – правових актів за завданою ситуаційною задачею;
7.2) писати опорні конспекти інтерв'ю та соціальних опитувань;
7.3) складати анкети для встановлення рівня латентної злочинності;
7.4) розробляти схему надання соціальних послуг раніше засудженим та маргінальним особам;
7.5) придумувати ситуативні завдання та готувати необхідні документи для її вирішення.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Кримінологія як наука та навчальна дисципліна. Методологія і методика кримінології

Поняття кримінології як науки, її предмет. Основні завдання кримінологічної науки. Кримінологія як навчальна дисципліна. Місце кримінології в системі суспільних наук. Поняття методології та методики кримінологічної науки. Взаємозв'язок кримінологічної науки із суспільними, юридичними науками та практикою. Етапи виникнення та початковий етап розвитку кримінології в Україні.

Тема 2. Злочинність та її основні показники

Поняття злочинності як соціально-правового явища. Поняття злочинності як кримінально-правового явища.

Основні показники злочинності. Формула визначення показників злочинності. Поняття та характеристика латентної злочинності, методи її вивчення. Види та рівні латентної злочинності. Характеристика співвідносних категорій для визначення показників злочинності, таких як: економічні відносини і злочинність, соціальні відносини і злочинність, моральний стан суспільства і злочинність.

Тема 3. Детермінанти (причини і умови) злочинності

Поняття детермінації злочинності. Загальна характеристика процесу породження злочинності. Поняття причин та умов злочинності. Їх співвідношення із причинами та умовами конкретних кримінальних правопорушень та окремих їх видів. Класифікація негативних соціальних

явищ та процесів, що породжують злочинність. Характеристика окремих концепцій загальних причин злочинності у вітчизняній кримінології. Кримінологічні основи аналізу причин злочинності.

Тема 4. Особистість злочинця

Поняття особистості злочинця. Моменти її виникнення та припинення існування. Співвідношення понять «особа, яка скоїла кримінальне правопорушення», «суб'єкт кримінального правопорушення», «особа злочинця». Теорії походження особи злочинця. Релігійні погляди на формування особистості злочинця. Погляди на особистість злочинця представників класичної школи кримінології (Ч. Беккарія, Ф. Ліст, А. Фейєрбах). Фізіогноміка і френологія. Вчення Ч. Ломброзо про особу злочинця та ідеї його послідовників (Е. Феррі, Р. Гарофало). Кримінологічна характеристика особи злочинця. Класифікація злочинців. Типологія злочинців. Кримінологічні методи аналізу особи злочинця.

Тема 5. Протидія злочинності. Суб'єкти протидії злочинності. Особливості їх діяльності

Поняття протидії злочинності. Основні засади протидії злочинності як виду соціальної діяльності. Системний підхід в організації та здійсненні заходів профілактики злочинів та інших правопорушень. Класифікація суб'єктів протидії злочинності. Діяльність органів внутрішніх справ по протидії злочинності. Профілактична діяльність громадських формувань по боротьбі із злочинністю. Теорія «розбитих вікон», як перспективна концепція підвищення ефективності протидії злочинності. Кримінальна репресія як складова протидії злочинності.

Тема 6. Організована злочинність

Поняття організованої злочинності. Її основні ознаки, відмінність організованої злочинності від групової та професійної злочинності. Характеристика наступних рівнів організованості у злочинності :

- 1) організовані злочинні групи, не пов'язані між собою;
- 2) стійкі ієрархічні злочинні групи зі складним внутрішнім розподілом ролей, прав і обов'язків;
- 3) організації злочинного середовища чи об'єднання, взаємодія ієрархічних злочинних груп, їхній зв'язок з офіційними соціальними структурами.

Розмежування загальнокримінальної організованої злочинності (бандитизм, наркозлочинність тощо) від економічної (злочинні угруповання розкрадачів, корупціонерів, діячів тіньової економіки) та злочинності, що створена на етнічній основі (циганські, чеченські, азербайджанські тощо).

Суспільна небезпека явища організованої злочинності: економічний, політичний, соціальний та інші аспекти. Стан, структура та головні

тенденції генези організованої злочинності в Україні. Детермінанти організованої злочинності. Її зв'язок із тіньовою економікою. Проблеми боротьби з організованою злочинністю.

Тема 7. Корислива злочинність

Корисливість, як психологічна, морально-етична й кримінологічна категорія. Загальна кримінологічна характеристика кримінальних правопорушень проти власності, у сфері господарської та службової діяльності. Причини та умови корисливої злочинності. Стан, структура і динаміка корисливої злочинності. Кримінологічна характеристика особи корисливого злочинця.

Тема 8. Насильницька злочинність та хуліганство

Поняття, стан, структура, динаміка насильницької злочинності. Причини та умови насильницької злочинності. Сімейне неблагополуччя як криміногенний фактор. Домашнє насильство, як один з найнебезпечніших видів «нелетального насильства». Кримінологічна характеристика особистості злочинця, що вчиняє насильницькі кримінальні правопорушення. Основні превентивні заходи по попередженню насильницької злочинності та хуліганства. Інші заходи по боротьбі з насильницькою злочинністю та хуліганством. Хуліганство як вид злочинної поведінки, його причини та умови, заходи попередження.

Тема 9. Злочинність неповнолітніх та молоді

Поняття, стан, структура, динаміка та особливості злочинності неповнолітніх та молоді. Вікові категорії поняття «злочинність неповнолітніх та молоді» в кримінології.

Причини високої латентності побутових кримінальних правопорушень, вчинених неповнолітніми. Практика звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності із застосуванням заходів виховного впливу. Вікові обмеження кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Вивчення специфічної мотивації, характерної для багатьох крадіжок, грабежів, розбоїв, хуліганства і насильницьких кримінальних правопорушень, скоєних неповнолітніми. Порівняння показників злочинності неповнолітніх, дані про рецидив, групову злочинність і деякі інші показники з аналогічними показниками так званої «дорослої злочинності». Специфіка злочинності неповнолітніх.

Причини та умови злочинності неповнолітніх та молоді. Несприятливі умови життя й виховання неповнолітніх і молоді у системі причин злочинності. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього та молодого людини, що вчиняє кримінальні правопорушення. Система попередження злочинності неповнолітніх та молоді. Проблемні питання попередження злочинності неповнолітніх та молоді.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ те- м и	Назва теми	Кількість годин												
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1.	Тема 1. Кримінологія як наука та навчальна дисципліна. Методологія і методика кримінології	10	2	-	-	-	8	10						10
2.	Тема 2. Злочинність та її основні показники	10	2	2	-	-	6	10	2	2				6
3.	Тема 3. Детермінанти (причини і умови) злочинності	10	2	2	-	-	6	10						10
4.	Тема 4. Особистість злочинця	10	2	2	-	-	6	10	2					8
5.	Тема 5. Протидія злочинності. Суб'єкти протидії злочинності. Особливості їх діяльності	10	2	2	-	-	6	10						10
6.	Тема 6. Організована злочинність	10	2	2			6	10	2					8
7.	Тема 7. Корислива злочинність	10	2	2			6	10	2	2				6
8.	Тема 8. Насильницька злочинність та хуліганство	10	2	2			6	10						10

9.	Тема 9. Злочинність неповнолітніх та молоді	10	2	2		6	10					10
Всього годин :		90	18	16	-	-	56	90	8	4		78

4.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
		Денна форма
1	2	3
1.	Злочинність та її основні показники	2
2.	Детермінанти (причини і умови) злочинності	2
3.	Особистість злочинця	2
4.	Протидія злочинності. Суб'єкти протидії злочинності. Особливості їх діяльності	2
5.	Організована злочинність	2
6.	Корислива злочинність	2
7.	Насильницька злочинність та хуліганство	2
8.	Злочинність неповнолітніх та молоді	2
	Усього	16

4.3. Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
		Денна форма
1	2	3
1.	Кримінологія як наука та навчальна дисципліна. Методологія і методика кримінології	8
	1. Визначити кримінологію як науку; 2. Сформулювати систему методів кримінології.	
2.	Злочинність і її основні показники	6
	1. Проаналізувати загальноживані визначення злочинності; 2. Систематизувати основні показники злочинності	
3.	Детермінанти (причини і умови) злочинності	6
	1. Визначити поняття причин і умов злочинності. 2. Охарактеризувати напрями реалізації державної політики України в сфері усунення детермінантів злочинності	
4.	Особистість злочинця	6

		1. Визначити поняття особистості злочинця. 2. Охарактеризувати зарубіжні теорії походження особистості злочинця	
5.	Протидія злочинності. Суб'єкти протидії злочинності. Особливості їх діяльності	1. Проаналізувати систему протидії злочинності в Україні. 2. Провести аналіз основних соціально-правових заходів протидії злочинності. 3. Порівняти систему протидії злочинності в Україні та зарубіжних країнах	6

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна форма	
1	2	3	
6.	Організована злочинність	6	
	1. Класифікувати види утворень організованої злочинності; 2. Охарактеризувати заходи протидії організованій злочинності		
7.	Корислива злочинність	6	
	1. Систематизувати види кримінальних правопорушень проти власності; 2. Охарактеризувати основні детермінанти кримінальних правопорушень проти власності.		
8.	Насильницька злочинність та хуліганство	6	
	1. Розкрити специфіку хуліганської злочинності як соціально-культурного явища; 2. Класифікувати види насильницьких кримінальних правопорушень за суспільною небезпечністю.		
9.	Злочинність неповнолітніх та молоді	6	
	1. Визначити характерні детермінанти злочинності неповнолітніх; 2. Охарактеризувати роль соціально-педагогічних заходів у протидії злочинності неповнолітніх.		
	Усього	56	

4.4. Індивідуальні завдання

4.4.1. Умови виконання завдань

Індивідуальне навчально-дослідне завдання студентів денної форми навчання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи студента. Тема ІНДЗ у формі наукової роботи обирається студентом добровільно і закріплюється за студентом викладачем на початку семестру. Підготовка ІНДЗ у такій формі передбачає:

- підбір та опрацювання літератури за темою;
- складання плану роботи (вступ, перше питання - розкриття теоретичних аспектів проблеми, друге питання - аналіз фактичних та статистичних даних, висновки, список використаної літератури та інформаційних джерел);
- виклад основних ідей та пропозицій авторів;
- презентація ІНДЗ на семінарських заняттях (виступ до 5 хвилин).

Тема ІНДЗ у формі реферату обирається студентом добровільно або закріплюється за студентом викладачем протягом семестру і виконується за ustalеними вимогами.

4.4.2. Теми завдань

4.4.2.1. Теми наукових робіт

4.4.2.2. Теми рефератів

- Проблеми антикримінальної політики України на сучасному етапі.
- Принципи антикримінальної політики: поняття, класифікація, зміст.
- Європейська практика протидії злочинності та протидія злочинності в сучасній Україні.
- Міжнародно-правові норми про права людини та їх втілення у процесі реалізації антикримінальної політики України.
- Злочинність у працях вчених-філософів минулого.
- Сучасна антикримінальна політика: якій їй бути?
- Система протидії злочинності в сучасній Україні та проблеми її удосконалення.
- Роль громадськості і суспільства у формуванні антикримінальної політики держави.
- Особистість злочинця у вченні Ч. Ломброзо.
- «Теорія розбитих вікон».
- Особливості детермінації насильницьких кримінальних правопорушень.
- Методологічні основи кримінологічної науки.
- Історія розвитку кримінології в Україні та її сучасний стан.
- Поняття злочинності.
- Співвідношення злочинності і конкретного кримінального правопорушення.
- Латентна злочинність та методи її оцінки.

- Функціонування системи правоохоронних органів та суду як фактор стримування злочинності, його реальна значимість.
- Структура і типи особистості злочинця.
- Методи кримінологічних досліджень.
- Прогнозування злочинності.
- Прогнозування індивідуальної злочинної поведінки. 11. Злочинність та боротьба з нею в країнах пострадянського простору. 12. Боротьба із злочинністю в країнах Європи.
- Генеза організованої злочинності в Україні.
- Роль віктимологічних досліджень у протидії кримінальним правопорушенням окремих категорій

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.
- складання окремих процесуальних документів.

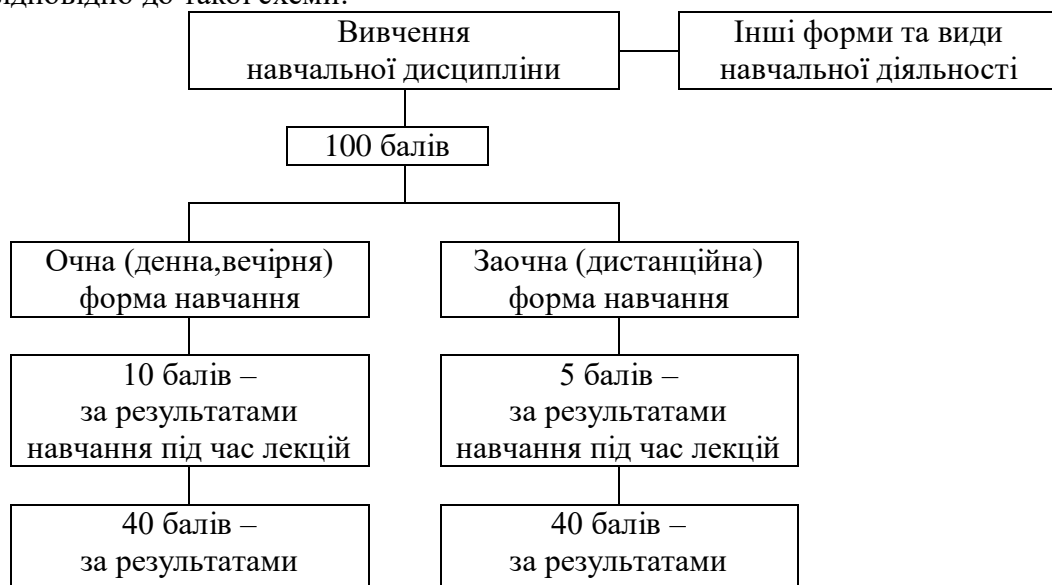
Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

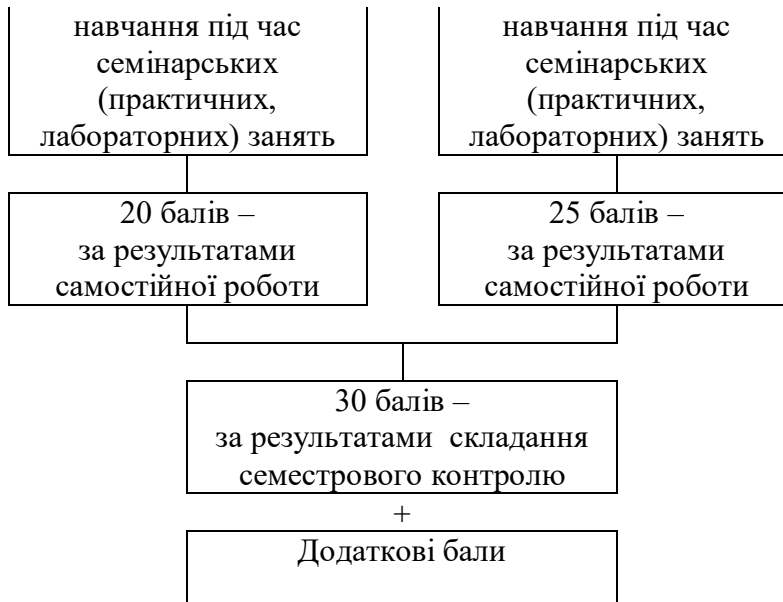
- 1) усне опитування на семінарських заняттях;
- 2) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 3) захист підготовленого звіту з ІНДЗ;
- 4) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями;

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового або усного заліку.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 9 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Денна	18	1,1	2,2	3,3	4,4	5,5	6,6	7,7	8,8	9,9 (10)

6.3. Обсяг балів, здобутих студентом під час семінарських занять, обчислюється за сумою балів, здобутих під час кожного із занять, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатком 3 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 8 семінарських занять за денною формою навчання.

Отже, рівень знань студентів під час семінарських занять може оцінюватися кількістю балів у таких межах:

№ з/п	Рівень знань студентів		Кількість семінарських занять відповідно до навчального плану
			8 занять
1.	Високий (творчий)		8,0-9,0
2.	Достатній		7,5

	(конструктивно-варіативний)	74-81 %	7,0
3.	Середній (репродуктивний)	64-73 %	6,0-6,5
		60-63 %	5,5
4.	Низький (рецептивно-продуктивний)	35-59 %	3,0-5,0
		0-34 %	0,0-2,5

6.4. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та складності, але не може бути більше 6-8 балів для індивідуальних завдань та 10-12 балів для індивідуальних навчально-дослідних завдань.

7. Рекомендовані джерела
7.1. Основні джерела
7.1.1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Українська правнича фундація, 1996. – 127 с. – (Бібліотека офіційних видань).
2. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 липня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - № 3-4. – Ст. 21
3. Кримінальний кодекс України : зі змінами та доповненнями станом на 16.01.2020 р.: (ОФІЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2020. – 212 с.
4. Про приєднання України до Протоколу проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боєприпасів до неї : Закон України від 02 квітня 2013 р. №159-VII // Офіційний вісник України. – 2013. – № 32. – Ст. 1124.
5. Про ратифікацію Угоди про співробітництво держав-учасниць СНД у боротьбі з - 10 - розкраданням культурних цінностей і забезпеченні їхнього повернення : Закон України від 18 квітня 2013 р. №205-VII // Офіційний вісник України. – 2013. – № 36. – Ст. 1262.
6. Нормативно-правове забезпечення запобігання окремим видам злочинів та профілактики негативних соціальних явищ, пов'язаних зі злочинністю : зб. законодав. та нормат. актів / МВС України. НАВСУ. – К. : Атіка, 2005. – 335 с.
7. Порядок придбання, перевезення, зберігання, відпуску, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я : затв. постан. КМ України від 13 травня 2013 р. №333 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 37. – Ст. 1303.
8. Про внесення змін до переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів : постан. КМ України від 05 грудня 2012 р. №1129 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 93. – Ст. 3778.
9. Декларація про захист усіх осіб від насильницького зникнення: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 18 грудня 1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_h91.
10. Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом 27.01.1977 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_331.
11. Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами від 02.12.1949 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_162.
12. Міжнародна конвенція про боротьбу із захопленням заручників від 17.12.1979 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_087.
13. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності: Резолюція Генеральної Асамблеї від 15.11. 2000р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_791.
14. Європейська конвенція про запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню: Конвенція, Міжнародний документ від 28 листопада 1987 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_068

15. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього: Конвенція, Міжнародний документ від 9 грудня 1948 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_155.
16. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації: Конвенція, Міжнародний документ, Заява від 21 грудня 1965 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_105

7.1.2. Література

1. Антонян Ю. М. Насилие. Человек. Общество. Москва: ВНИИ МВД России, 2001. 247 с.
2. Аслаханов А. А. Преступность в сфере экономики. Криминологические и уголовно-правовые проблемы. Москва: Моск. юрид. ин-т, 1997. 128 с.
3. Бачинин В. А. История философии и социологии права: учеб. пособие / В. А. Бачинин. Санкт-Петербург : Изд-во Михайлова В. А., 2001. 334 с.
4. Бачинин В. А. Философия права и преступления Харьков : Фолио, 1999. 607 с.
5. Бебик В. Історико-психологічні аспекти реформування політичної і правової культури українського суспільства. *Держава і право України*. 1993. № 2. С. 24-28.
6. Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях: биографический очерк и перевод книги Беккариа «О преступлениях и наказаниях». Москва: Юридическое издательство НКЮ СССР, 1939. 464 с.
7. Бергер П. Приглашение в социологию: Москва: Аспект Пресс, 1996. 168 с.
8. Блага А.Б. Насильство в сім'ї (кримінологічний аналіз і запобігання). Харків: ФОП Макаренко, 2014. 360 с.
9. Бойко Н. Социальный контроль и демократизация общества. Киев: Институт социологии НАНУ, 2007. 272 с.
10. Веприцький Р. С. Феноменологія злочинності як галузь кримінології. *Форум права*. 2013. № 3. С.84- 87.
11. Войціховський А.В. Міжнародне співробітництво в боротьбі з організованою злочинністю. *Вісник Харківського Національного університету внутрішніх справ*. 2012. Вип. 4. С. 96-104.
12. Гишинский Я. Девиантология: социология преступности, наркотизма, проституции, самоубийств и других «отклонений». Санкт-Петербург: Издательство Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2007. 520 с.
13. Гришин В. И. Жизнь после пандемии: экономические и социальные последствия. *Вестник РЭУ им. Г. В. Плеханова*. 2020. Т. 17. № 3 (111). С. 5–18.
14. Джужа А.О. Кримінально-правові та кримінологічні засади запобігання злочинам проти статевої недоторканності дитини. Київ: Національна академія внутрішніх справ, 2013. 193 с.
15. Джужа О. М. Запобігання злочинам: кримінологічно-віктимологічна парадигма. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2015. 331 с.
16. Джужа О., Кирилюк А. Сучасний погляд на розвиток кримінології. *Право України*. 2003. № 2. С. 97–101.
17. Дремин В. Н. Преступность как социальная практика (институциональная теория криминализации общества). Одесса : Юрид. л-ра, 2009. 616 с.
18. Дубинин Н. П., Карпец И. И., Кудрявцев В. Н. Генетика, поведение, ответственность (о природе антиобщественных поступков и путях их предупреждения). Москва: Политиздат, 1982. 304 с.
19. Дюркгейм Э. Метод социологии. Москва : Канон. 1995. С. 2–136.
20. Дюркгейм Э. Социология преступности: Современные буржуазные теории. Москва: Прогресс, 1966. 368 с

21. Закалюк А. П. Стан та перспективи розвитку кримінологічної науки в Україні. *Вісті Кримінологічної асоціації України. Альманах*. Харків: 2004. Вип. 1. С.64-69.
22. Зелинский А. Ф. Криминология : курс лекцій. Харків : Прапор, 1996. 260 с.
23. Злочинність в Україні. Основні показники стану та структури злочинності за 2001-2014 рр. : стат. збірник. Київ: ВПЦ МВС України, 2014. 207 с.
24. Иншаков С. М. Криминология : учебник. Москва : Юриспруденция, 2000. 432 с.
25. Касьянов В. В., Нечипуренко В. Н. Социология права. Ростов-на-Дону, 2001. 480 с.
26. Кваша О. О. Свобода волі та інші філософські категорії в обґрунтуванні злочинної поведінки та відповідальності за неї. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2012. № 2. С.3-11.
27. Кононов І. Соціологія і проблеми просторової організації суспільства. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2004. № 4. С. 57–78.
28. Конституція України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Право України*. 2016. №6.
29. Коэн А. Содержание делинквентной субкультуры. Москва: Прогресс, 1966. С. 314–321.
30. Криминология: учебник (под ред. Дж. Ф. Шелли). Пер. с англ. Санкт-Петербург: Питер, 2003. 534 с.
31. Кримінологічна діяльність суб'єктів кримінального судочинства. За заг. ред. Л.М. Давиденка]. Харків: Тимченко, 2011. 214 с.
32. Бабенко А.М., Бусол О.Ю., Костенко О.М. Криминологія : підручник. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків: Право, 2018. 416 с.
33. Криминологія. Академічний курс / За заг. ред. О.М. Литвинова. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 538 с.
34. Голіна В.В., Головкін Б.М., Валуйська М.Ю. Криминологія: підручник. Харків: Право, 2014. 440 с.
35. Криминологія: підручник / заг. ред. І.Г. Богатирьова, В.В. Топчія. Київ: ВД Дакор, 2018. 352 с.
36. Криминологія: підручник : практикум / [кол. авт.: Ю. В. Александров та ін.]; НАН України, Київ. ун-т права. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 341 с.
37. Лазарев Д. Організована злочинність та протидія їй як об'єкт міжнародної взаємодії. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки*. 2012. Вип. 90. С. 32-34.
38. Литвинов О. М. Право як феномен культури: спроба філософського осмислення.. Луганськ: Янтар. 2014. 800 с.
39. Ломброзо Ч. Преступление. Новейшие успехи науки о преступнике. Анархисты / сост. и предис. В. С. Овчинского. Москва: Инфра–М, 2004. 320 с.
40. Ломброзо Ч. Преступный человек: пер. с ит. / Чезаре Ломброзо. Москва: Эксмо; МИДГАРД, 2005. 876 с.
41. Мартиненко О. Дискреційні повноваження органів внутрішніх справ: кримінологічний аналіз. *Право України*. 2004. № 11. С. 91–93.
42. Менюк О. Правова культура в умовах розбудови незалежної України: поняття, структура. *Право України*. 2001. № 4. С. 21-24.
43. Мертон, Р. Социальная структура и аномия. Москва: Издательство «Прогресс», 1966. С. 299–313.
44. Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству: лист Міністерства освіти і науки України від 18.05.2018 № 1/11-5480. Київ, 2018. 86 с.
45. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Криминологія» / уклад.: В. В. Голіна, Б. М. Головкін, В. В. Пивоваров, О. Ю. Юрченко, Ю. Г. Бойко. Харків : Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2013. 96 с.
46. Орлов Ю.В. Політико-криминологічна теорія протидії злочинності. Харків: Діса плюс, 2016. 656 с.

47. Орловська Н. А. Соціальна шкідливість та суспільна небезпека: концептуальні аспекти співвідношення у контексті побудови кримінально-правових санкцій. *Форум права*. 2011. № 2. с. 672–680.
48. Осика І. Правовий нігілізм та правова культура. *Право України*. 2001. № 7. С. 98–101.
49. Панов М. І. Про співвідношення і взаємозв'язок понятійних апаратів наук кримінального циклу. *Проблеми законності*. 2019. Вип. 146. С. 158–170. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2019_146_15
50. Петрушина Т. Сприйняття економічних інститутів громадянами України за умов глобальної кризи. Київ : Інститут соціології НАН України, 2010. С. 165–175.
51. Пилипенко В., Волянська О. Підліткова агресія у контексті сучасної соціокультурної ситуації. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2004. № 4. С. 5–23.
52. По обе стороны закона: Криминальная психология / авт.-сост.: О. В. Тимченко, В. Б. Шапар. Харьков: Прапор, 1999. 684 с.
53. Погорілий О.І. Соціологічна думка ХХ століття : навчальний посібник. Київ : «Либідь», 1996. 224 с.
54. Поклад В. Глобалізація та пандемія. Всеукраїнська науково-теоретична конференція (м. Одеса, 18 — 19 червня 2020 р). Одеса: Фенікс, 2020. С. 36–39.
55. Поклад В. Методологія та методика вивчення латентної. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2007. 48 с.
56. Попова І. Моральне виправдання і нормативна складова тіньових практик (спроба порушити проблему). *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2004. № 1. С. 30–50.
57. Пробація та служби пробації в країнах-кандидатах у члени ЄС /за ред. Антона ван Кальмтоута, Дженні Робертс, Санді Віндінг. Київ: Атіка, 2005. 448 с
58. Рущенко И. П. Латентные социальные процессы: теоретические и практические аспекты исследований наркомании. *Социологические исследования*. 1999. № 10. С. 74–85.
59. Рущенко І. П. Соціологія злочинності. Харків, 2001. 348 с.
60. Селлин Т. Социологический подход к изучению причин преступности Москва : Прогресс, 1966. С. 27–38.
61. Скуратівський А. Правова культура: сутність, стан та шляхи розвитку. Зб. наук. пр. ІАДУ, 2000. Вип. 7. С. 389-400.
62. Сливка С. С. Філософія права. Навч. посіб. Київ: Атіка, 2012. 256 с.
63. Сметаніна Н.В. Наукові підходи до теорії злочинності в сучасній українській криминології. Харків: Право, 2016. 192 с.
64. Соціальний порядок і соціальні відхилення : секція 9. Соціологія в ситуації соціальних невизначеностей: тези доповідей учасників I Конгресу Соціологічної асоціації України. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2009. 476 с.
65. Соціологія права: Навч. посіб. / За заг. ред. О. М. Джужи. Київ: 2004. 351 с.
66. Соціологія права: О. Колич, Ю. Сесюк / За заг. ред. О. М. Джужи. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 288 с.
67. Соціологія права: Підручник для студентів юрид. спец. вищих навчальних закладів. / За ред. Н. П. Осипової. Київ : 2003. 271 с.
68. Соціологія: підручник / за ред. В. Г. Городяненка. 2-е вид., перероб., доп. Київ: Академія, 2003. 560 с.
69. Сырых В.М. Социология права. Москва: Юстицинформ, 2012. С.472.
70. Теории личности в западно-европейской и американской психологии: хрестоматия / ред. Д. Я. Райгородский. Самара: Бахрах-М, 1996. 480 с.
71. Тіньова економіка в Україні: масштаби та напрямки подолання. Київ : НІСД, 2011. 31 с.
72. Тригубенко Г. Термін «нігілізм»: історія та сучасність. *Право України*. 2000. № 9. С. 129-132.

73. Тузов А.П. Мотивация противоправного поведения несовершеннолетних : моногр. Киев: Вища школа, 1982. 346 с.
74. Українська кримінологічна енциклопедія / за заг. ред. В.В. Чернея, В.В. Сокурєнка; упоряд. О.М. Джужа, О.М. Литвинов. Харків-Київ: ХНУВС; НАВС; Кримінол. асоц. України, 2017. 804 с.
75. Фромм Э. Анатомия человеческой деструктивности. *Социс.* 1992. № 7. С. 126–133.
76. Хагуров Т. А. Введение в современную девиантологию. Ростов-на-Дону: 2003. 343 с.
77. Чепурко Г., Привалов Ю. Гідна праця: реалії та перспективи / Г. Чепурко. Українське суспільство 1992-2010 : соціологічний моніторинг / за ред. д. ек. н. В. Ворони, д. соц. н. М. Шульги. Київ : Інститут соціології НАН України, 2010. С. 217–229.
78. Чугунов В. В., Пиронкова О. Ф. Социально-медицинские аспекты восприятия медицинским персоналом психиатрических больниц Украины психических заболеваний и вопросов оказания психиатрической помощи. *Alma mater. Вестник высшей школы.* 2016. № 6. С. 99–104.
79. Шандра Б. Б. Характеристика філософсько-правових властивостей злочинності у суспільних відносинах. *Митна справа.* 2012. № 4. С. 269-273.
80. Шелухин Н. Л. О целесообразности введения в юридических вузах специализации по криминологии и профилактике преступлений. *Всероссийский криминологический журнал.* 2019. Т. 13. № 5. С. 707–717.
81. Шнайдер Г.Й. Криминология. Москва : Прогресс-Универс, 1994. 504 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

Офіційний портал Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua/>

Президент України: <http://www.president.gov.ua/>

Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua/control/>

Міністерство внутрішніх справ України: <https://www.npu.gov.ua/uk/>

Генеральна прокуратура України: www.gp.gov.ua/

Національна поліція України: <http://npu.gov.ua>

Патрульна поліція України: <http://patrol.police.gov.ua/>

Міністерство юстиції України: <https://minjust.gov.ua/ua>

Державна фіскальна служба України: <http://sfs.gov.ua/>

Служба безпеки України: <https://ssu.gov.ua/>

Рада національної безпеки і оборони України: www.rnbo.gov.ua/

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя: <http://kompravpol.rada.gov.ua/>

Комітет Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності: <http://komzakonpr.rada.gov.ua/>

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин: <http://kompravlud.rada.gov.ua/>

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: <http://www.ombudsman.gov.ua/>

Конституційний Суд України: <http://www.ccu.gov.ua/>

Верховний Суд України: <http://www.scourt.gov.ua/>

Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ: <http://www.sc.gov.ua/>

Європейський суд з прав людини: <http://www.echr.coe.int/>

Українська Гельсінська спілка з прав людини: <http://helsinki.org.ua/>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbu.gov.ua/>

Львівська національна наукова бібліотека НАН України імені Василя Стефаника - www.lsl.lviv.ua/.

Національна юридична бібліотека: www.nbu.gov.ua/node/622

Наукова бібліотека імені М. Максимовича: www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3

Бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого: <http://library.nlu.edu.ua>

Розробник програми:

Викладач дисципліни – доцент кафедри кримінального права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент

_____ Д.Л. Виговський

_____ 2023 року

Схвалено кафедрою кримінального права та процесу__ 2023 року, протокол № __.

Завідувач кафедри _____ С.А. Крушинський

_____ 2023 року

Декан юридичного факультету

_____ В.М. Захарчук

_____ 2023 року

Погоджено методичною радою університету __ ____ 2023 року, протокол № __.

Голова методичної ради _____

_____ 2023 року

Обліковий обсяг програми – 1,05 ум.др.арк.